

అథ చతుర్వింశ స్కంధః

రాక్షసీభిః సీతాతర్జనమ్

తత స్సీతా ముపాగమ్య రాక్షసోఽవికృతాననాః |
పరుషం పరుషౌ నార్యః ఊచు స్తాం వాక్య మప్రియమ్ || 1

కిం త్వ మంతఃపురే సీతే! సర్వభూతమనోహరే! |
మహార్హశయనోపేతే న వాస మనుమన్యసే || 2

మానుషీ మానుషస్యైవ భార్యా త్వం బహుమన్యసే |
ప్రత్యాహర మనో రామాన్న త్వం జాతు భవిష్యసి || 3

త్రైలోక్యవసుభోక్తారం రావణం రాక్షసేశ్వరమ్ |
భర్తార ముపసంగమ్య విహరస్వ యథాసుఖమ్ || 4

మానుషీ మానుషం తం తు రామ మిచ్ఛసి శోభనే! |
రాజ్యా ద్భ్రష్ట మసిద్ధార్థం విక్లబం త్వమనిందితే! || 5

రాక్షసీనాం వచ శ్శుశ్ర్వా సీతా పద్మనిభేక్షణా |
నేత్రాభ్యా మశ్రుపూర్ణాభ్యా మిదం వచన మబ్రవీత్ || 6

యదిదం లోకవిద్విష్ట ముదాహరథ సంగతాః |
వైతన్మనసి వాక్యం మే కిల్పిషం ప్రతిభాతి వః || 7

న మానుషీ రాక్షసస్య భార్యా భవితు మర్హతి |
కామం ఖాదత మాం సర్వా న కరిష్యామి వో వచః || 8

దీనో వా రాజ్యహీనో వా యో మే భర్తా స మే గురుః |
తం నిత్య మనురక్తాస్మి యథా సూర్యం సువర్చలా || 9

యథా శచీ మహాభాగా శక్రం సముపతిష్ఠతి |
అరుంధతీ వసిష్ఠం చ రోహిణీ శశినం యథా || 10

- లోపాముద్రా యథాగస్త్యం సుకన్యా చ్యవనం యథా |
సావిత్రీ సత్యవంతం చ కపిలం శ్రీమతీ యథా || 11
- సౌదాసం మదయంతీవ కేశినీ సగరం యథా |
నైషధం దమయంతీవ బైమీ పతి మనువ్రతా || 12
- తథాహ మిక్ష్వాకువరం రామం పతి మనువ్రతా |
సీతాయా వచనం శ్రుత్వా రాక్షస్యః క్రోధమూర్ఛితాః || 13
- భర్త్యయంతి స్మ పరుషై ర్వాకైశ్చ రావణచోదితాః |
అవలీన స్స నిర్వాకో హనుమాన్ శింశుపాద్రుమే || 14
- సీతాం సంతర్షయంతీ స్తా రాక్షసీ రశ్యణోత్ కపిః |
తా మభిక్రమ్య సంక్రుద్ధా వేషమానాం సమంతతః || 15
- భృశం సంలిలిహు ర్దీప్తాన్ ప్రలంబాన్ దశనచ్ఛదాన్ |
ఊచుశ్చ పరమక్రుద్ధాః ప్రగృహ్యశు పరశ్వథాన్ || 16
- నేయ మర్హతి భర్తారం రావణం రాక్షసాధిపమ్ |
సంభర్త్యమానా భీమాభీ రాక్షసీభి ర్వరాసనా || 17
- సా బాష్పముపమార్జంతీ శింశుపాం తాముపాగమత్ |
తత స్తాం శింశుపాం సీతా రాక్షసీభి స్సమావృతామ్ || 18
- అభిగమ్య విశాలాక్షీ తస్థౌ శోకపరిప్లుతా |
తాం కృశాం దీనవదనాం మలినాంబరధారిణీమ్ || 19
- భర్త్యయాంచక్రిరే సీతాం రాక్షస్య స్తాం సమంతతః |
తత స్తాం వినతా నామ రాక్షసీ భీమదర్శనా || 20
- అబ్రవీత్ కుపితాకారా కరాళా నిర్ణతోదరీ |
సీతే! పర్యాప్త మేతావ ద్భర్తు స్సేహ్నో నిదర్శితః || 21

సర్వత్రాతికృతం భద్రే! వ్యసనా యోపకల్పతే |
 పరితుష్టాఽస్మి భద్రం తే మానుష స్తే కృతో విధిః || 22

మమాపి తు వచః పథ్యం బ్రువంత్యాః కురు మైథిలి! |
 రావణం భజ భర్తారం భర్తారం సర్వరక్షసామ్ || 23

విక్రాంతం రూపవంతం చ సురేశ మివ వాసవమ్ |
 దక్షిణం త్యాగశీలం చ సర్వస్య ప్రియదర్శనమ్ || 24

మానుషం కృపణం రామం త్యక్త్వా రావణ మాశ్రయ |
 దివ్యాంగరాగా వైదేహీ! దివ్యాభరణభూషితాః || 25

అద్య ప్రభృతి సర్వేషాం లోకానా మీశ్వరీ భవ |
 అగ్నే స్వాహా యథా దేవీ శచీ వేంద్రస్య శోభనే! || 26

కిం తే రామేణ వైదేహీ! కృపణేన గతాయుషా |
 ఏతదుక్తం చ మే వాక్యం యది త్వం న కరిష్యసి || 27

అస్మిన్ ముహూర్తే సర్వాస్త్యాం భక్షయిష్యామహే వయమ్ |
 అన్యా తు వికటా నామ లంబమాన పయోధరా || 28

అబ్రవీత్ కుపితా సీతాం ముష్టి ముద్యమ్య గర్జతీ |
 బహూ న్యప్రియరూపాణి వచనాని సుదుర్మతే! || 29

అనుక్రోశాన్ మృదుత్వాచ్చ సోథాని తవ మైథిలి! |
 న చ నః కురుషే వాక్యం హితం కాలపురస్సరమ్ || 30

ఆనీతాపి సముద్రస్య పారమవైయ ర్దురాసదమ్ |
 రావణాంతఃపురం ఘోరం ప్రవిష్టాచాసి మైథిలి || 31

రావణస్య గృహే రుద్ధా మస్మాభిస్తు సురక్షితామ్ |
 న త్వాం శక్తః పరిత్రాతు మపి సాక్షాత్ పురందరః || 32

- కురుష్వ హితవాదిన్యా వచనం మమ మైథిలి! |
 అల మశ్రుప్రపాతేన త్యజ శోక మనర్థకమ్ || 33
- భజ ప్రీతిం ప్రహర్షం చ త్యజైతాం నిత్యదైన్యతామ్ |
 సీతే! రాక్షసరాజేన సహ క్రీడ యథాసుఖమ్ || 34
- జానాసి హి యథా భీరు! స్త్రీణాం యౌవన మద్రువమ్ |
 యావ న్న తే వ్యతిక్రామేత్ తావత్ సుఖ మవాప్నుహి || 35
- ఉద్యానాని చ రమ్యాణి పర్వతోపవనాని చ |
 సహ రాక్షసరాజేన చర త్వం మదిరేక్షణే! || 36
- స్త్రీసహస్రాణి తే సప్త వశే స్థాస్యంతి సుందరి! |
 రావణం భజ భర్తారం భర్తారం సర్వరక్షసామ్ || 37
- ఉత్పాట్య వా తే హృదయం భక్తయిష్యామి మైథిలి! |
 యది మే వ్యాహృతం వాక్యం న యథావత్ కరిష్యసి || 38
- తత శ్చండోదరీ నామ రాక్షసీ క్రోధమూర్ఛితా |
 భ్రామయంతీ మహాచూల మిదం వచన మబ్రవీత్ || 39
- ఇమాం హరిణలోలాక్షీం త్రాసోత్కంపి పయోధరామ్ |
 రావణేన హృతాం దృష్ట్వా దౌహృదో మే మహా నభూత్ || 40
- యకృత్ప్లిహ మథోత్పిడం హృదయం చ సబంధనమ్ |
 ఆంత్రాణ్యపి తథా శీర్షం ఖాదేయ మితి మే మతిః || 41
- తత స్తు ప్రఘసా నామ రాక్షసీ వాక్యమబ్రవీత్ |
 కంఠ మస్యా నృశంసాయాః పీడయామ కిమాస్యతే || 42
- నివేద్యతాం తతో రాజ్ఞే మానుషీ సా మృతేతి హా |
 నాత్ర కశ్చన సందేహాః ఖాదతేతి స వక్ష్యతి || 43

తత స్వజాముఖీ నామ రాక్షసీ వాక్యమబ్రవీత్ |
 విశ స్యేమాం తత స్సర్వాన్ సమాన్ కురుత పీలుకాన్ || 44

విభజామ తత స్సర్వా వివాదో మే న రోచతే |
 పేయ మానీయతాం క్షిప్రం లేహ్య ముచ్ఛావచం బహు || 45

తత శ్శూర్పణఖా నామ రాక్షసీ వాక్య మబ్రవీత్ |
 అజాముఖ్యా యదుక్తం హి తదేవ మమ రోచతే || 46

సురా చానీయతాం క్షిప్రం సర్వశోకవినాశినీ |
 మానుషం మాంస మాస్వాద్య నృత్యామోఢ నికుంభిలామ్ || 47

ఏవం సంభర్త్యమానా సా సీతా సురసుతోపమా |
 రాక్షసీభి స్సుఖైరాభి ర్ఘైర్య ముత్సృజ్య రోదితి || 48

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే వాల్మీకీయే చతుర్వింశత్యహస్రికాయాం
 సంహితాయామ్ శ్రీమత్సుందరకాండే చతుర్వింశ స్కర్గః

Q

ఆపదా మపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదామ్ |
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమా మ్యహమ్ ||

ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యది |
 పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వ శ్శరైసం జహి రావణిమ్ ||

అథ పంచవింశ స్కర్గః

తథా తాసాం వదంతీనాం పరుషం దారుణం బహు |
 రాక్షసీనా మసౌమ్యానాం రురోద జనకాత్మజా || 1

ఏవ ముక్తా తు వైదేహీ రాక్షసీభి ర్మనస్విని |
 ఉవాచ పరమత్రస్తా బాష్పగద్గదయా గిరా || 2